

۲۰۵۱۰۶۱

اصول و موازين حقوقی حاکم بر

کاربرد سلاح

تأليف:

دکتر ابراهيم رجبى تاج امير

عضو هیئت علمى دانشگاه علوم انتظامی امین

مجمع علمى و فرهنگى مجد

سرشناسه	: رجبی تاج امیر، ابراهیم
عنوان و نام پدیدآور	: اصول و موازن حقوقی حاکم بر کاربرد سلاح / تالیف ابراهیم رجبی تاج امیر.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۸ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۱۷۵-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: سلاح‌ها -- قوانین و مقررات
موضوع	: Weapons -- Law and legislation
موضوع	: قوانین نظامی -- ایران
موضوع	: Military law -- Iran
ه. بندی کنگره	: KMH ۳۷۴۵
رد. بندی دیویی	: ۳۴۱/۵۵۰۷۳۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۷۹۸۴۷۵

هرگونه تکثیر، کمالاً بی‌فایده است. از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده یا ناشر، خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
سوار: تخلف را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

اصول و موازن حقوقی حاکم بر کاربرد سلاح

تألیف: دد. ابراهیم رجبی تاج امیر

انتشارات مجد

چاپ اول: ۱۳۹۸ تعداد: ۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ. منجر بر «مجد» است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۱۷۵-۸

ISBN 978-622-225-175-8

دفتر مرکزی مجد:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۴۳۰۸۶

فروشگاه: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۰۹۴۲۲ - ۶۶۴۸۶۸۷۴

www.majdlaw.com

E-mail: info@majdlaw.com

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

فهرست مطالب

۸	پیشگفتار
۹	سخن مؤلف
۱۱	فصل اول: کلیات
۱۱	اهداف رفتاری
۱۱	مبحث اول: مفاهیم و گونه‌ها
۱۱	گفتار اول: به کارگیری
۱۱	گفتار سوم: سلاح‌های انواع آن
۱۲	۱- سلاح گرده (سلاح آتشین)
۱۳	۲- سلاح سرد
۱۴	۳- سلاح شیمیایی
۱۴	۴- سلاح لیزری
۱۴	۵- شبه سلاح
۱۵	۶- سلاح آموزشی
۱۵	۷- سلاح بیهوش کننده
۱۵	۸- اقلام و مواد تحت کنترل:
۱۵	مبحث دوم: پیشینه تقنینی
۱۶	مبحث سوم: اهمیت موضوع
۱۷	مبحث چهارم: مأموران مسلح موضوع قانون به کارگیری سلاح
۱۹	گفتار اول: مأمورین مسلح نظامی
۱۹	بند اول: ارتش جمهوری اسلامی ایران
۱۹	۱- وظایف و مأموریت‌های نظامی (ذاتی)
۱۹	۲- وظایف و مأموریت‌های انتظامی
۱۹	بند دوم: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
۲۰	بند سوم: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
۲۱	گفتار دوم: مأموران مسلح غیر نظامی
۲۱	بند اول: مأموران مسلح وزارت اطلاعات
۲۳	بند دوم: مأموران مسلح یگانهای حفاظت سازمانهای دولتی
۲۴	فعالیت‌های یادگیری

فصل دوم: موارد تیراندازی توسط مأموران..... ۲۵

اهداف رفتاری..... ۲۵

مبحث نخست: موارد مربوط به دفاع..... ۲۵

گفتار نخست: دفاع از خود در مقابل مهاجمین مسلح..... ۲۸

توصیف یک قضیه..... ۲۹

تحلیل قضیه..... ۳۰

گفتار دوم: دفاع از خود در مقابل مهاجمین غیرمسلح..... ۳۲

گفتار سوم: دفاع از جان شهروندان..... ۳۲

مبحث دوم: موارد مربوط به حفاظت..... ۳۴

گفتار نخست: حفاظت از اماکن، تأسیسات و تجهیزات نظامی، انتظامی و امنیتی..... ۳۴

گفتار دوم: حفاظت از سلاح مأمورین..... ۳۷

گفتار سوم: جلوگیری از تردهای غیر مجاز مرزی..... ۳۷

توصیف یک قضیه..... ۳۹

استدلال و استنتاج مأمور دادسرا..... ۴۰

تحلیل قضیه..... ۴۲

مبحث سوم: موارد مربوط به دستگیری..... ۴۴

گفتار نخست: دستگیری برخی از متکلمان: جراری در جرایم مشهود..... ۴۴

گفتار دوم: دستگیری زندانیان و بازداشتی‌های فاری..... ۴۵

توصیف یک قضیه..... ۴۷

تحلیل قضیه..... ۴۸

نتیجه‌گیری..... ۵۰

فعالیت‌های یادگیری..... ۵۱

فصل سوم: موارد به کارگیری سلاح با هدف برقراری نظم..... ۵۳

اهداف رفتاری..... ۵۳

مبحث نخست: به کارگیری سلاح در راهپیمایی‌ها..... ۵۳

گفتار نخست: به کارگیری سلاح در راهپیمایی‌های غیرمسلحانه..... ۵۴

گفتار دوم: به کارگیری سلاح در راهپیمایی‌های مسلحانه..... ۵۵

مبحث دوم: به کارگیری سلاح در جهت متوقف نمودن وسایل نقلیه..... ۵۶

گفتار نخست: وسایل نقلیه حامل تبهکاران..... ۵۷

گفتار دوم: وسایل نقلیه حامل مهاجمان..... ۵۸

گفتار سوم: شرایط تیراندازی به سوی وسایل نقلیه..... ۵۹

توصیف یک قضیه..... ۶۰

۶۲.....	تحلیل قضیه
۶۵.....	نتیجه‌گیری
۶۶.....	فعالیت‌های یادگیری
۶۷.....	فصل چهارم: موارد و مسئولیت‌های اشخاص حامل سلاح
۶۷.....	اهداف رفتاری
۶۷.....	مبحث نخست: وظایف و مسئولیت‌های اشخاص حقوقی
۶۸.....	مبحث دوم: وظایف و مسئولیت‌های اشخاص حقیقی
۶۸.....	گفتار نخست: مأموران عادی
۶۹.....	گفتار دوم: فرماندهان
۷۰.....	فعالیت‌های یادگیری
۷۱.....	فصل پنجم: پیاده‌های حقوقی تیراندازی
۷۱.....	اهداف رفتاری
۷۱.....	مبحث نخست: پیامدهای تیراندازی‌های قانونی
۷۵.....	مبحث دوم: پیامدهای تیراندازی‌های غیرقانونی
۷۵.....	گفتار نخست: تیراندازی‌های غیرقانونی عادی
۷۶.....	گفتار سوم: تیراندازی‌های غیرقانونی عمدی
۸۰.....	گفتار چهارم: تیراندازی‌های غیرقانونی در حکم شبه عمدی
۸۴.....	گفتار پنجم: صلاحیت محاکم رسیدگی به جرائم مأموران بکارگیرنده سلاح
۸۴.....	گفتار ششم: نحوه تعیین تقصیر مأمور بکارگیرنده سلاح
۸۶.....	فعالیت‌های یادگیری
۸۷.....	مسائل کاربردی و آراء قضایی
۸۷.....	* تحلیل تیراندازی بر خلاف مقررات (ماده ۴۱ ق.م.ج.ن.م)
۹۱.....	* نقص یا تضییع مهمات در اثر اهمال و تفریط
۹۴.....	* آراء قضایی
۱۶۳.....	پیوست‌ها
۲۰۵.....	منابع

پیشگفتار

دانشگاه علوم انتظامی امین مأموریت برنامه ریزی، اجرا و تأمین نیازهای آموزش حقوق درآمدهای مختلفی را بر عهده دارد. این گروه‌ها شامل داخل و خارج از نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران می‌شوند. منظور از گروه‌های داخل نیروی انتظامی شاغلانی است که در ارتباط با رابطه استخدامی با نیروی انتظامی همکاری می‌کنند. نظیر: ضابطان عام دادگستری (افسران و درجه داران نیروی انتظامی)، اما منظور از گروه‌های خارج از نیروی انتظامی افرادی هستند که بدون رابطه استخدامی در ارتباط با مأموریت و وظایف نیروی انتظامی قرار می‌گیرند. نظیر: ضابطان خاص (مأموران حراست‌های ادارات، سایر افراد مسلح و ...)، حتی به موم می‌م که ارتقای آموزش‌های حقوق همگانی برای آنها مطرح است.

یکی از فرآیندهای آموزشی عبارت است از «تولید محتوا» و تهیه متونی که متناسب با نیازهای آموزشی گروه‌های هدف مزبور می‌باشد. این فرآیند در سلسله فعالیت‌های آموزشی اهمیت فراوانی دارد. خصوصاً با توجه به تفاوت سطح دانش و جایگاهی که در طبقه‌بندی مخاطبان محترم مزبور ملاحظه می‌شود و بالابعد نیازهای متفاوتی که برای دو گروه مطرح می‌شود.

بر همین اساس، مجموعه پیش رو با عنوان **اصول و موازین حقوقی حاکم بر کاربرد سلاح** توسط نگارنده به رشته تحریر در آمده است. مخاطبان و استفاده کنندگان این مجموعه بیشتر کسانی هستند که به صورت مسلح ایفاء وظیفه می‌کنند. عناوین و محتوای اصلی این کتاب عبارت است از: ۱- موارد تیراندازی توسط مأموران، ۲- موارد به کارگیری سلاح با هدف برقراری نظم، ۳- وظایف و مسؤولیتهای اشخاص حامل سلاح، ۴- پیامدهای حقوقی تیراندازی، ۵- مسائل کاربردی و آراء قضایی.